

Postanowienie z dnia 13 grudnia 2000 r.

III RN 26/00

Przepis art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), który stanowi, że skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego nie może być wniesiona w sytuacji, gdy już toczy się postępowanie o stwierdzenie nieważności aktu, nie wyklucza dopuszczalności jednoczesnego wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz żądania stwierdzenia nieważności tej samej decyzji, a w konsekwencji nie uzasadnia odrzucenia skargi z tej przyczyny (art. 27 ust. 2 tej ustawy).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wasilewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2000 r. sprawy ze skargi [...] Uniwersytetu Lubelskiego w L. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w L. z dnia 9 lutego 1998 r. [...] w przedmiocie podatku od nieruchomości za 1996 rok, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Lublinie z dnia 28 maja 1999 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w L. decyzją z dnia 9 lutego 1998 r. utrzymało w mocy decyzję Wójta Gminy L. z dnia 29 września 1997 r. w przedmiocie określenia podatku od nieruchomości za 1996 r. Powyższa decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego została doręczona stronie – [...] Uniwersytetowi L. w dniu 9 marca 1998 r. Pismem z dnia 6 kwietnia 1998 r., nadanym w urzędzie pocztowym w

dniu 7 kwietnia 1998 r., które wpłynęło do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w L. w dniu 8 kwietnia 1998 r., strona zwróciła się z żądaniem stwierdzenia nieważności tej decyzji. Na tej podstawie zostało wszczęte postępowanie, w wyniku którego w dniu 18 maja 1998 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w L. wydało decyzję odmawiającą stwierdzenia nieważności wcześniejszej decyzji tego Kolegium z dnia 9 lutego 1998 r.

Równocześnie, w dniu 8 kwietnia 1998 r. [...] Uniwersytet L. wniósł do Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejskowy w Lublinie skargę na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w L. z dnia 9 lutego 1998 r., która została odrzucona postanowieniem tego Sądu z dnia 28 maja 1999 r. [...]. W uzasadnieniu tego postanowienia Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) „wyklucza możliwość równoczesnego kwestionowania decyzji ostatecznej na drodze postępowania administracyjnego i sądowego, przesądzając o niedopuszczalności skargi w sytuacji, gdy w dacie jej wniesienia toczy się już postępowanie administracyjne w celu stwierdzenia nieważności objętej skargą decyzji.”, a właśnie w rozpoznawanej sprawie „w dacie wniesienia skargi do Sądu toczyło się już postępowanie administracyjne wszczęte wnioskiem Uniwersytetu o stwierdzenie nieważności decyzji”.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego pismem z dnia 16 lutego 2000 r. [...] wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejskowego w Lublinie z dnia 28 maja 1999 r. [...], zarzucając rażące naruszenie art. 27 ust. 2 w związku z art. 35 ust. 4 ustawy o NSA oraz w związku z art. 328 § 2 KPC i art. 59 ustawy o NSA, wobec braku przesłanek, które by w danym wypadku uzasadniały odrzucenie skargi, a w konsekwencji wniósł na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy o NSA o uchylenie powyższego postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podniesiono w szczególności, że: po pierwsze – w rozpoznawanej sprawie brak było podstaw do stwierdzenia, że w dniu 8 kwietnia 1998 r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne o stwierdzenie nieważności decyzji będącej przedmiotem skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sąd ten w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia w ogóle nie wykazał zaistnienia takiej przesłanki; przy czym w rewizji nadzwyczajnej zwrócono w tym kontekście uwagę i na to, że art. 61 § 3 KPA „ani nie kreuje jakiegokolwiek domniemania co do daty wszczęcia postępowania administra-

cyjnego – tak zwykłego, jak i nadzorczego – ani też nie ma uniwersalnego zastosowania w szczególności w kontekście art. 64 § 2 KPA i art. 261 § 2 tego kodeksu”; po drugie – przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego „nie precyzują, jaki dzień jest dniem wszczęcia postępowania nadzorczego w sprawie o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej na żądanie strony”, natomiast art. 157 § 3 KPA wskazuje na to, że „samo wpłynięcie do organu podania strony o stwierdzenie nieważności decyzji nie powoduje jeszcze wszczęcia postępowania w sprawie nieważności decyzji. (...) Jako dzień wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji – tak z urzędu, jak i na żądanie strony – może być natomiast uznany dzień podjęcia przez właściwy organ pierwszej czynności świadczącej o wszczęciu takowego postępowania”; po trzecie – za zasadnością rewizji nadzwyczajnej w rozpoznawanej sprawie przemawia pośrednio także „istnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 października 1992 r., III AZP 18/92 (OSNC 1993/5/67) podjętej na tle przepisu stanowiącego odpowiednik obecnego art. 35 ust. 4 ustawy o NSA, to jest na tle nie obowiązującego już art. 199 § 3 KPA”, która jednoznacznie stwierdzała, że przepis ten „nie zawiera zakazu jednoczesnego wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz podania o wznowienie postępowania lub żądania stwierdzenia nieważności decyzji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest zasadna.

Art. 61 § 3 KPA stanowi, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracyjnemu. W rozpoznawanej sprawie Naczelny Sąd Administracyjny ustalił, że żądanie strony – [...] Uniwersytetu L. w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w L. z dnia 9 lutego 1998 r. zostało doręczone Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu w L. w dniu 8 kwietnia 1998 r. Równocześnie Naczelny Sąd Administracyjny ustalił, że także w dniu 8 kwietnia 1998 r. strona nadała w polskim urządzeniu pocztowym list polecony, którym przesłała do Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Lublinie skargę na powyższą decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w L. z dnia 9 lutego 1998 r. (czego dowodzi data stempla pocztowego na kopercie listu poleconego, którym skarga ta przesłana została do Naczelnego Sądu Administracyjnego), co było równoznaczne z wniesieniem skargi

do Naczelnego Sądu Administracyjnego w tym samym dniu (art. 165 § 2 KPC w związku z art. 59 ustawy o NSA). Oznacza to, że w dacie wszczęcia postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym nie toczyło się jeszcze postępowanie o stwierdzenie nieważności tej samej decyzji administracyjnej przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym, natomiast oba te postępowania zostały wszczęte w tym samym dniu, to jest 8 kwietnia 1998 r.

Należy mieć przy tym na uwadze, że art. 35 ust. 4 ustawy o NSA stanowi, iż skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego nie można wnieść wówczas, gdy już „toczy się postępowanie w celu (...) stwierdzenia nieważności” tej samej decyzji, co – wbrew stanowisku Naczelnego Sądu Administracyjnego – nie wyklucza dopuszczalności jednoczesnego wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz żądania stwierdzenia nieważności tej samej decyzji (w tym zakresie skład orzekający Sąd Najwyższy podziela analogiczny pogląd prawny wyrażony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 października 1992 r. , III AZP 18/92 – OSNC z 1993 r. z. 5, poz. 67). Tym bardziej, gdy – mając na uwadze funkcję art. 35 ust. 4 ustawy o NSA – zważyć, że w rozpoznawanej sprawie w dacie wydawania zaskarżonego postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego o odrzuceniu skargi, czyli w dniu 28 maja 1999 r., nie toczyło się już przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w L. postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności tej samej decyzji administracyjnej (zostało ono zakończone decyzją z dnia 18 maja 1998 r. odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 9 lutego 1998 r.), o czym Samorządowe Kolegium Odwoławcze poinformowało Naczelnny Sąd Administracyjny w odpowiedzi na skargę, która wpłynęła do tego Sądu w dniu 1 czerwca 1998 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹³ § 1 KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej – Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) orzekł jak w sentencji.

=====